

Αρχαία ελληνικά

Σαραφίδου Καλλιόπη

Για αρχή...

Ομιλείται πάνω από
3.000 χρόνια

Γιατί να μάθω αρχαία ελληνικά;

**Πλούτος
λεξιλογίου**

**Πλήθος σύνθετων
και παράγωγων
λέξεων**

**Ξεκάθαρη
συντακτική
δομή**

**Μουσικότητα
και ωραίο
άκουσμα**

Συνέβαλλε στην
ανάπτυξη:

- Της Λογοτεχνίας
- Της Φιλοσοφίας
- Των Μαθηματικών

**Τα
διδάσκονται
ξενόγλωσσοι
μαθητές**

**Καλύτερη
κατανόηση των
δομών της Νέας
Ελληνικής
Γλώσσας**

**Πολλές ξένες λέξεις
έχουν αρχαιοελληνικές
ρίζες**

**Ενισχύει το αίσθημα της εθνικής
ταυτότητας**

Συνοψίζοντας,...

Πρέπει να μαθαίνουμε Αρχαία Ελληνικά

**Ζούμε στην
Ελλάδα**

**Είμαστε
Ευρωπαίοι**

Βρες λέξεις που σου θυμίζουν Νέα Ελληνικά

Πάτερ ἡμῶν

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·
γενηθήτω τὸ θέλημά σου
ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·
τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον·
καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν·
καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ,
ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας·
ἀμήν.

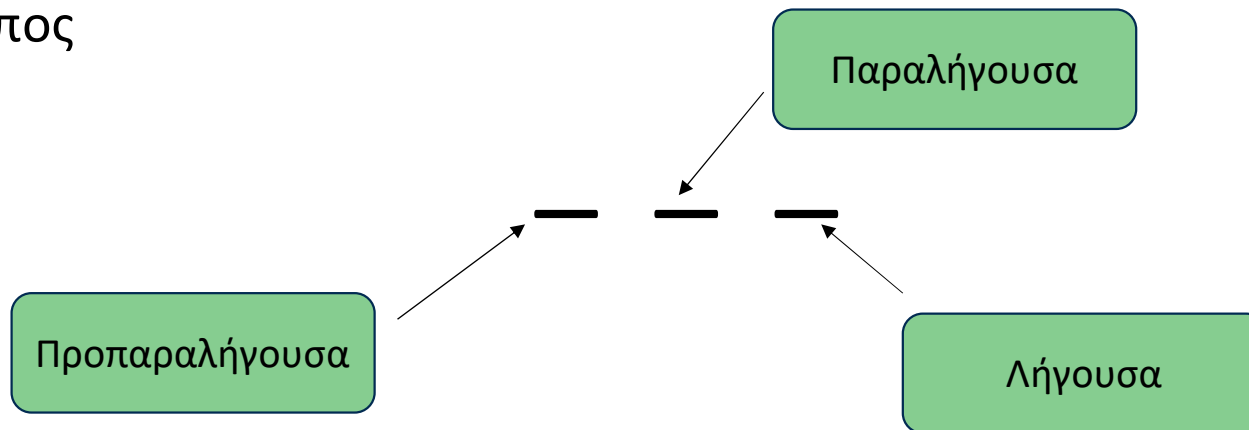
Βρες λέξεις που σου θυμίζουν Νέα Ελληνικά

Πιστεύω

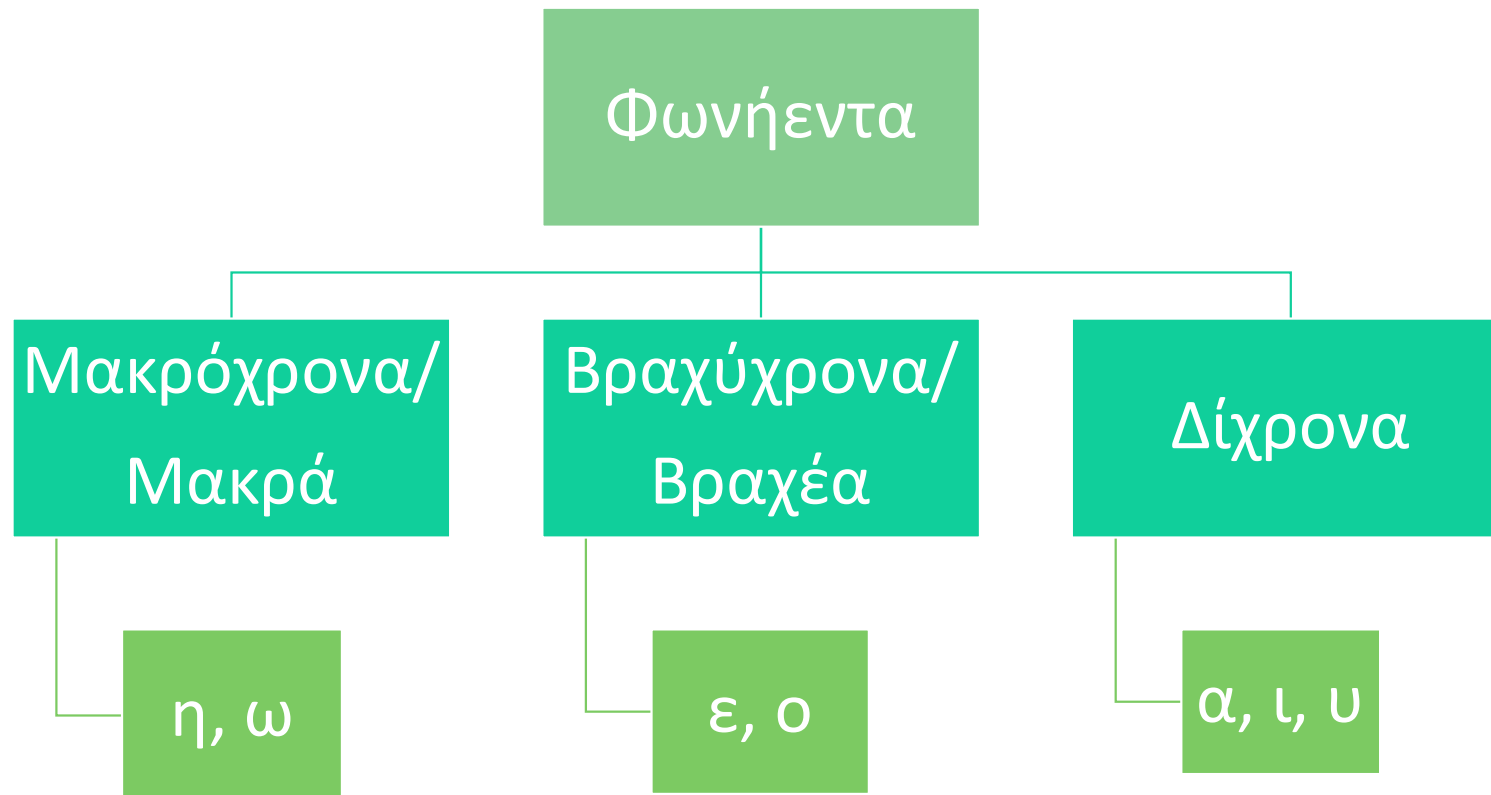
Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων.
Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων·
φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο.
Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου
καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα.
Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα καὶ ταφέντα.
Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς.
Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.
Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.
Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ
συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν.
Εἰς μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.
Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν.
Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.
Ἀμήν.

Συλλαβές

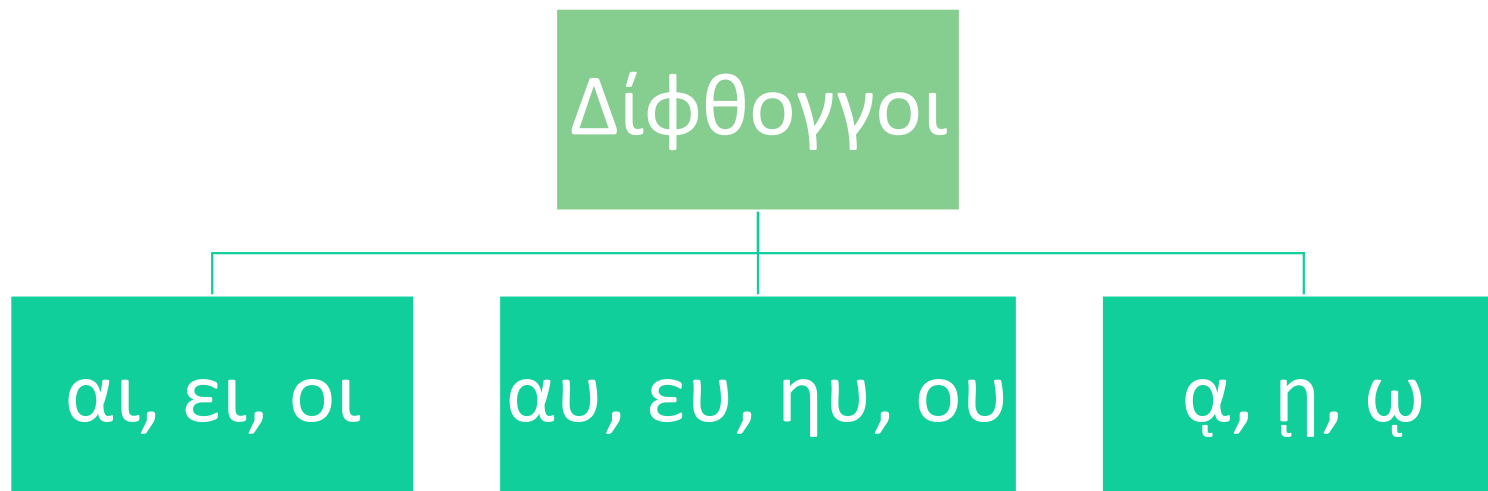
1. Λήγουσα: Η τελευταία συλλαβή της λέξης/ Η πρώτη συλλαβή από το τέλος.
 - Λαός
2. Παραλήγουσα: Η προτελευταία συλλαβή της λέξης/ Η δεύτερη συλλαβή από το τέλος.
 - Τρόπος
3. Προπαραλήγουσα: Η τρίτη συλλαβή από το τέλος της λέξης.
 - άνθρωπος

Φωνήεντα

Δίφθογγοι

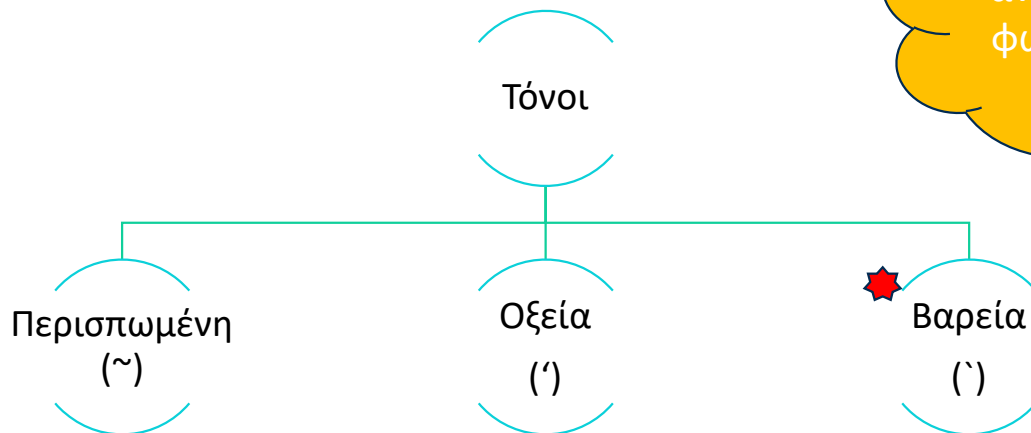
Όλοι οι δίφθογγοι είναι **μακρόχρονοι**, εκτός από το **–αι** και το **–οι** στο **τέλος** της λέξης, που είναι **βραχύχρονοι**.

Τόνοι & Πνεύματα

★ Δεν θα χρησιμοποιήσεις τη βαρεία

Μπαίνουν ΜΟΝΟ στην αρχή της λέξης, αν η λέξη ξεκινά από φωνήεν, δίφθογγο ή ρ

Πνεύματα

- Στην ονομαστική ενικού και πληθυντικού αριθμού στο αρσενικό και θηλυκό άρθρο (ὁ, ἡ, οἱ, αἱ).
- Στο ὕ και στο ῥ
- Σε λέξεις που στις ξένες γλώσσες έχουν μπροστά «h» (π.χ. Hellenic = ἑλληνικός).
- Στις λέξεις που στα Νέα Ελληνικά αλλάζουν την πρόθεση «κατά» σε «καθ» (π.χ. κατά + ἡμέρα = καθημερινά)

Δασεία

(Ϳ)

Ψιλή

(͵)

Τονισμός... Βασικοί κανόνες

1. Όλες οι λέξεις τονίζονται μέχρι την προπαραλήγουσα.
2. Όσες λέξεις τονίζονται στην προπαραλήγουσα, παίρνουν ΠΑΝΤΑ οξεία (').
 - ὁ ἄνθρωπος, ἀποδίδομεν, λέγουσιν
3. Όταν τονίζεται βραχύχρονο φωνήεν (ε, ο) ή δίφθογγος (-αι, -οι), ο τόνος είναι ΠΑΝΤΑ οξεία (').
 - ὁ νέος, ἡ τροφός, αἱ ἀρεταί, αἱ κιβωτοί.
4. Όταν τονίζεται **μακρόχρονη** παραλήγουσα (η, ω, δίφθογγοι εκτός από –αι και –οι στο τέλος της λέξης):
 - i. Αν η λήγουσα είναι **μακρόχρονη**, ο τόνος είναι οξεία (')
[μακρό προ μακροῦ οξύνεται]
π.χ. ἡ μνήμη, ἡ κώμη
 - ii. Αν η λήγουσα είναι **βραχύχρονη**, ο τόνος είναι περισπωμένη (~)
[μακρό προ βραχέος περισπάται]
π.χ. ὁ κῆπος, αἱ μνήμαι

Τονισμός... Βοηθητικά εργαλεία

1. Το άρθρο στη γενική και δοτική ενικού και πληθυντικού, παίρνει ΠΑΝΤΑ περισπωμένη (~).
τοῦ, τῆς, τῶν, τῷ, τῇ, τοῖς, ταῖς
2. Όταν μία λέξη τονίζεται στη λήγουσα στη γενική και δοτική ενικού και πληθυντικού, παίρνει ΠΑΝΤΑ περισπωμένη (~).
τοῦ ἀγαπητοῦ, τῆς πηγῆς, τοῦ κακοῦ, τῷ καλῷ, τῷ τροφῷ, ταῖς ἀρεταῖς, τοῖς νομοῖς
3. Το -α στη **λήγουσα** του **πληθυντικού** των **ουδετέρων β' κλήσης**, είναι ΠΑΝΤΑ βραχύχρονο.
τὰ δῶρα, τὰ ὅρια, τὰ κιβώτια
4. Όταν η λήγουσα είναι μακρόχρονη και η λέξη τονίζεται στην προπαραλήγουσα, ο τόνος κατεβαίνει μία συλλαβή.
ὁ ἄνθρωπος → τοῦ ἀνθρώπου

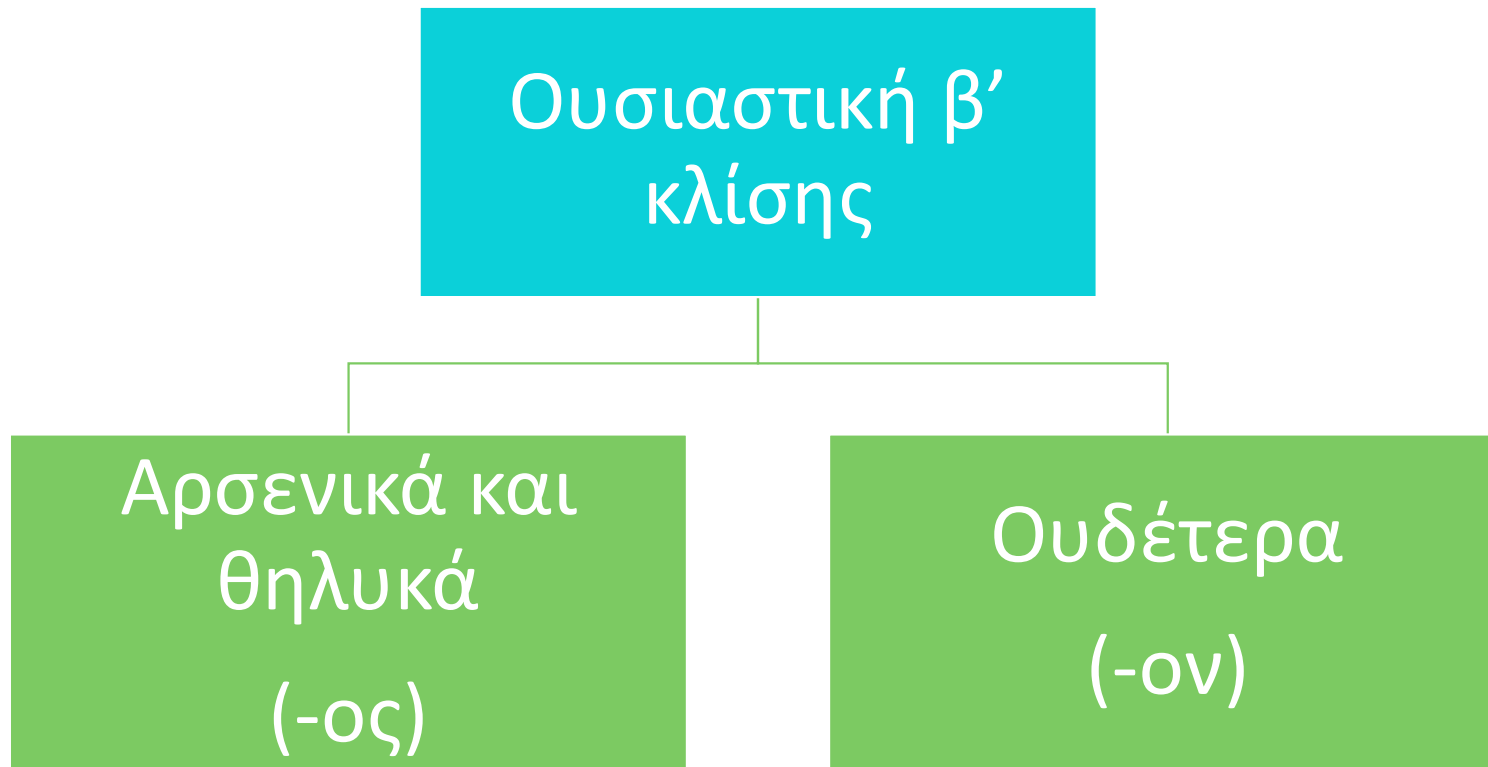
Πτώσεις

Νέα Ελληνικά	Αρχαία Ελληνικά
Ονομαστική Γενική Αιτιατική Κλητική	Ονομαστική Γενική Δοτική Αιτιατική Κλητική

Άρθρο

Πτώσεις	Νέα Ελληνικά			Αρχαία Ελληνικά		
	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
	Ενικός αριθμός					
Ονομαστική	ο	η	το	ὁ	ἡ	τὸ
Γενική	του	της	του	τοῦ	τῆς	τοῦ
Δοτική	-	-	-	τῷ	τῇ	τῷ
Αιτιατική	τον	τη(ν)	το	τόν	τήν	τό
Κλητική	-	-	-	(ὦ)	(ῶ)	(ὦ)
	Πληθυντικός αριθμός					
Ονομαστική	οι	οι	τα	οἱ	αἱ	τὰ
Γενική	των	των	των	τῶν	τῶν	τῶν
Δοτική	-	-	-	τοῖς	ταῖς	τοῖς
Αιτιατική	τους	τις	τα	τούς	τάς	τὰ
Κλητική	-	-	-	(ὦ)	(ῶ)	(ὦ)

Β' Κλίση Ουσιαστικών

Β' Κλίση Ουσιαστικών

	Νέα Ελληνικά			Αρχαία Ελληνικά		
	Ενικός Αριθμός					
Ονομαστική	ο άνθρωπος	η οδός	το δώρο	ὁ ἄνθρωπος	ἡ ὁδός	τὸ δῶρον
Γενική	του ανθρώπου	της οδοῦ	του δώρου	τοῦ ἀνθρώπου	τῆς ὁδοῦ	τοῦ δώρου
Δοτική	-----	-----	-----	τῷ ἀνθρώπῳ	τῇ ὁδῷ	τῷ δώρῳ
Αιτιατική	τον άνθρωπο	την οδό	το δώρο	τὸν ἄνθρωπον	τὴν ὁδόν	τὸ δῶρον
Κλητική	- ἄνθρωπε	- οδέ	- δώρο	(ῶ) ἄνθρωπε	(ῶ) ὁδέ	(ῶ) δῶρον
	Πληθυντικός Αριθμός					
Ονομαστική	οι άνθρωποι	οι οδοί	τα δώρα	οἱ ἄνθρωποι	αἱ ὁδοί	τὰ δῶρα
Γενική	των ανθρώπων	των οδῶν	των δώρων	τῶν ἀνθρώπων	τῶν ὁδῶν	τῶν δώρων
Δοτική	-----	-----	-----	τοῖς ἀνθρώποις	ταῖς ὁδοῖς	τοῖς δώροις
Αιτιατική	τους ανθρώπους	τις οδούς	τα δώρα	τούς ἀνθρώπους	τάς ὁδούς	τὰ δῶρα
Κλητική	- ἄνθρωποι	- οδοί	- δώρα	(ῶ) ἄνθρωποι	(ῶ) ὁδοί	(ῶ) δῶρα

Καταλήξεις β' Κλίσης Ουσιαστικών

